

STORTINGET

Grunnlovsforslag 35

(2019–2020)

Grunnlovsforslag fra Ola Elvestuen, Kari Elisabeth Kaski og Nicholas Wilkinson

Dokument 12:35 (2019–2020)

Grunnlovsforslag fra Ola Elvestuen, Kari Elisabeth Kaski og Nicholas Wilkinson om ny § 110 a (om rett til tilfredsstillende levestandard og helse)

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne fremmer med dette forslag om ny § 110 a i Grunnloven om rett til tilfredsstillende levestandard og helse på bakgrunn av forslagene i Dokument 16 (2011–2012).

Stortingets presidentskap besluttet den 18. juni 2009 å nedsette et utvalg for å utrede og fremme forslag til en begrenset revisjon av Grunnloven med det formål å styrke menneskerettighetenes stilling i nasjonal rett ved å gi sentrale menneskerettigheter grunnlovs rang.

Utvalget avga 19. desember 2011 sin rapport til Stortingets presidentskap. Rapporten er trykt som Dokument 16 (2011–2012).

Menneskerettighetsutvalget foreslo en ny § 111 om rett til en tilfredsstillende levestandard og helse. Utvalgets mindretall, Carl I. Hagen, sluttet seg ikke til forslaget, jf. særmerknad gjengitt i Dokument 16 (2011–2012) punkt 11.4.2.

Utvalget viste til at for at enkeltindivider skal kunne leve et liv i verdighet og samtidig benytte seg av den frihet som alle mennesker er født med, er det essensielt at de mest elementære og grunnleggende menneskelige behov er dekket. Dette er tilgang til mat, vann, klær, bolig og helsehjelp. Utvalget viste videre til at grunnlovfesting av disse rettighetene ikke ville medføre andre rettslige endringer enn selve grunnlovfestingen. I dag sikrer

den ordinære lovgivningen både sosial trygghet, tilfredsstillende levestandard og best mulig helse. Etter utvalgets syn ville en grunnlovfesting sikre at statens myndigheter også i fremtiden prioriterer det offentlige ressurser på en slik måte at mennesker i Norge kan leve et menneskeverdig liv. Grunnlovfesting ville etter utvalgets syn også kunne være retningsgivende ved utforming av regelverk samt ved iverksettelse av tiltak som kan fremme helse og levestandard i befolkningen.

Om den nærmere begrunnelsen for forslaget vises det til Dokument 16 (2011–2012), s. 234 flg.

Forslaget er tidligere fremsatt som en del av Grunnlovsforslag 31 (2011–2012), jf. Dokument 12:31 (2011–2012) romertall VII og Innst. 187 S (2013–2014). Forslaget ble behandlet i Stortinget 13. mai 2014, men fikk ikke det nødvendige grunnlovsmessige flertall.

Forslaget ble også fremsatt i Dokument 12:25 (2015–2016), jf. Innst. 127 S (2018–2019), men fikk heller ikke da det nødvendige flertallet under behandlingen i Stortinget 29. januar 2019.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Ny § 110 a skal lyde:

Statens myndigheter skal respektere og sikre retten til en tilfredsstillende levestandard, herunder den enkeltes grunnleggende behov for mat, vann, klær og bolig. Likeledes skal statens myndigheter fremme befolkningens helse og sikre retten til nødvendig helsehjelp.

–

Dei statlege styresmaktene skal respektere og tryggje retten til ein tilfredsstillande levestandard, medrekna den einskildes behov for mat, vatn, klede og husvære.

Like eins skal dei statlege styresmaktene fremje folkehelsa og tryggje retten til naudsynt helsehjelp.

30. september 2020

Olav Elvestuen

Nicholas Wilkinson

Kari Elisabeth Kaski

Referert i Stortingets møte 30. september 2020.

«Forslaget blir under presidentens ansvar å bekjentgjøre ved trykken for å komme til avgjørelse på første, annet eller tredje storting etter neste valg.»

Tone Wilhelmsen Trøen

president